

VRHOVNI SUD KOSOVA

Vrhovni sud Kosova
Ap.–Kž. br. 338/2011
Priština
08. novembar 2011. godine

U IME NARODA

Vrhovni sud Kosova je održao sednicu u skladu sa Članom 26. stav (1) Zakona o krivičnom postupku Kosova (ZKPK), i Članom 15.4 Zakona o nadležnosti, odabiru i raspodeli sudskih predmeta EULEX sudijama i tužiocima na Kosovu (ZoN) dana 08. novembra 2011. godine u zgradi Vrhovnog suda u veću sastavljenom od EULEX sudije Gerrita-Marca Sprengera kao predsedavajućeg sudije, EULEX sudije Horsta Proetela i sudija Vrhovnog suda Kosova Nesrin Lushta, Emine Mustafa i Saliha Toplice kao članova veća

I sa g. Holgerom Engelmansom kao zapisničarem,

U prisustvu

Advokata odbrane, adv. A.K. za P.P. i
Advokata odbrane, adv. S.M. za okrivljenog A.P.,

U krivičnom predmetu broj Ap.–Kž. br. 338/2011 protiv okrivljenih:

- 1. P.P.**, rođen XXX godine u XXX, kosovski Albanac, Br. lične karte: XXX, mesto stanovanja XXX u Đakovici, ime oca XXX, devojачko ime majke XXX, oženjen, otac XXX dece, završena srednja škola, mehaničar, vlasnik hotela, "XXX", lošeg finansijskog stanja, bez ranijih osuda,
- 2. A.P.**, nadimak 'S.', rođen XXX godine u XXX, kosovski Albanac, mesto stanovanja XXX, ime oca XXX, devojачko ime majke XXX, oženjen, otac XXX dece, obrazovanje srednja škola, trgovac, bivši vlasnik bara 'XXX', lošeg finansijskog stanja, bez ranijih osuda,
- 3. V.D.**, rođena XXX godine u XXX Moldavija, gde živi u gradu XXX, državljanka Moldavije, poslednje poznato mesto stanovanja na Kosovu XXX, Đakovica, Ime oca XXX, devojачko ime majke XXX, obrazovanje osnovna škola, udovica, majka XXX dece, konobarica, lošeg ekonomskog stanja, bez ranijih osuda,

4. **E.P.**, rođena XXX godine u Moldaviji, državljanka Moldavije, poslednje poznato mesto stanovanja na Kosovu XXX, Đakovici, ime oca XXX, devojčko ime majke XXX, obrazovanje osnovna škola, neudata, konobarica, lošeg finansijskog stanja, bez ranijih osuda, držana u kućnom pritvoru od 29. septembra 2007. godine do 26. oktobra 2007. godine,

U skladu sa Presudom prvostepenog Okružnog suda u Peći u predmetu P. br. 445/09, od 06. aprila 2011. godine a registrovanoj u registru Okružnog suda u Peći istog dana, **okrivljeni su proglašeni krivima za sledeća krivična dela:**

Po tački 1 Optužnice:

P.P., jer je u januaru 2007. godine [on] regrutovao oštećenu stranu L.C., plativši joj putne troškove iz Moldavije do Kosova. Ona je bila prevarena od strane P.P. u verovanju da dolazi na Kosovo da radi kao konobarica. Po dolasku je bila prisiljena od strane P.P. da pruža seksualne usluge klijentima noćnog kluba "W.P.". L.C. je bila ekonomski ugrožena i zavisila od P.P.. On joj je platio putne troškove a od nje se zahtevalo da isplati te troškove od njene zarade. Ta zarada je uključivala novac koji je zarađivala od pružanja seksualnih usluga klijentima W.P.a. P.P. je bio u poziciji moći *vis-a-vis* nad L.C. i on je zloupotrebio tu moć da bi je iskorišćavao u pružanju seksualnih usluga klijentima "W.P..".

Dakle, on je počinio krivično delo Trgovina ljudima iz člana 139. stav 1. Krivičnog zakona Kosova (KZK).

A.P., V.D. i E.P. [su] oslobođeni, jer nije dokazano da su počinili krivično delo po tački 1 Optužnice.

Po tački 2 Optužnice:

A.P. i V.D., jer je od novembra 2006. godine do 07. aprila 2007. godine u Đakovici, A.P. sa Kosova prebacio V.D. preko "Western Uniona" sredstva u iznosu od 3,150 €. U istom periodu u Đakovici V.D. prenela 10.900 € raznim primaocima u Moldaviji od kojih je sud je siguran da je najmanje 6.000 € V.D. prebacila u ime A.P..

A.P. je kriminalac koji je uključen u najmanje jedno nezakonito poslovanje. Sud je pogledao svaki mogući legitimni izvor njegovih prihoda i konstatovao da je najmanje 9.150 € prihoda od kriminala.

V.D. je devojka A.P.. Radila je u "W.P.". Oni su ispričali sudu da su planirali zajedno da kupe imovinu u Moldaviji. Ona je znala ili je bar imala razloga da zna da je deo novca koji je ona prebacila u njegovo ime od prihoda kriminala, odnosno prostitucije.

Sud smatra da je A.P., u zajedničkom poduhvatu sa V.D., preneo iznos od 6.000 € do primalaca u Moldaviji u cilju prikrivanja izvora novca, koji je bio prihod od prostitucije, time pokrećući dotična krivična dela.

Prema time, oni su počinili krivično delo po članu 10.2 Uredbe UNMIK-a br 2004 / 2, sa izmenama i dopunama UNMIK Uredbom br. 2006/53, u vezi sa članom 23. PKZK.

E.P. [je] oslobođena, jer nije dokazano da je izvršila krivično delo po tački 2 Optužnice.

Po tački 4 Optužnice:

P.P. i **A.P.**, jer su od novembra 2006. godine do 07. aprila 2007. godine u prostorijama noćnog kluba "W.P.", u selu XXX, Opština Đakovica, u zajedničkom izvršenju, kontinuirano svesno regrutovali i organizovali devojke, uključujući O.C. i L.C. u svrhu prostitucije. Devojke su bile prodavane klijentima "W.P." za seks. Prostorije "W.P." su se nalazile u krugu od manje od 350 metara od osnovne škole XXX, u selu XXX.

Prema tome, oni su počinili krivično delo Omogućavanje prostitucije iz člana 201. st. 3. u vezi sa st. 1 i 2 i u vezi sa članom 23. PKZK;

I osuđeni su na sledeći način:

P.P. za krivično delo po tački 1 Optužnice sa četiri (4) godine zatvora, a za krivično delo po tački 4 Optužnice sa dve (2) godine zatvora, dok je u skladu sa članom 71. stav 1 i 2 KZK Prvostepeni sud odredio jedinstvenu kaznu od pet (5) godina zatvora;

A.P. za krivično delo po tački 2 Optužnice sa tri (3) godine zatvora i novčanom kaznom od 12.000 € a za krivično delo po tački 4 Optužnice sa dve (2) godine zatvora, dok je u skladu sa članom 71. stav 1. i 2. KZK Prvostepeni sud utvrdio jedinstvenu kaznu od četiri (4) godine zatvora i novčanu kaznu od 12.000 €;

V.D. za krivično delo po tački 2 Optužnice sa dve (2) godine zatvora i novčanom kaznom od 6.000 €; pored toga, u skladu sa članom 54. stav 1. i 2. tačka 9. PKZK, sporedna kazna Proterivanja sa teritorije Kosova određena je protiv nje za period od pet (5) godina, nakon što presuda postane pravosnažna.

Branilac okrivljenog A.P., adv. XXX je blagovremeno uložio žalbu na tu presudu. dana 07. avgusta 2011. godine. U istoj se tvrdi da presuda sadrži bitne povrede krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja, povrede krivičnog zakona i da kazna određena okrivljenom treba da bude osporena. Predloženo je da se izmeni osporena presuda kao da se okrivljeni oslobodi svih optužbi, kao alternativa da se poništi osporena presuda i da se predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje, ili - ukoliko okrivljeni bude proglašen krivim i od strane Vrhovnog suda – da se izrekne blaža kazna.

Branilac okrivljene V.D., adv. XXX je takođe blagovremeno uložio žalbu na ovu presudu dana 10. Avgusta 2011. godine. On takođe tvrdi da presuda sadrži bitne povrede krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja, povredu Krivičnog zakona i da kazna koja je određena okrivljenoj treba da bude osporena. Takođe je predloženo da se osporena presuda promeni i da se okrivljena oslobodi svih optužbi.

Okrivljeni P.P. i A.P. svaki od njih je blagovremeno uložio žalbu na prvostepenu presudu, okrivljeni A.P. dana 03. avgusta 2011. godine a okrivljeni P.P. dana 06. avgusta 2011. godine, obojica sa identičnim tekstom i sadržajem, tvrde povrede krivičnog zakona i neuravnoteženu kaznu. Dakle, svaki od njih je predložio da se poništi osporena prvostepena presuda i predmet vrati na prvi stepen na ponovno suđenje, ili da se izmeni presuda i odredi im se blaža kazna.

Specijalni tužilac Kosova (STRK) je dana 26. jula 2011. godine, takođe blagovremeno uložio žalbu na prvostepenu presudu tvrdeći ključne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i povrede krivičnog zakona, naročito u pogledu oslobađajuće presude E.P. u potpunosti i A.P. i V.D. u vezi određenih aspekata tačaka 1 i 2 Optužnice. Javni tužilac je predložio da se promeni prvostepena presuda i da se okrivljeni A.P., V.D. i E.P. proglaše krivim za krivično delo Trgovine ljudima u skladu sa članom 139. stav 3. u vezi stava 1. i člana 23. KZK, i da se okrivljena E.P. proglasi krivom za krivično delo Pranje novca, ili da se poništi osporena presuda samo u ovom delu i spisi predmeta vrata prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Na osnovu pisane presude u predmetu P. br 445/09 Okružnog suda u Peći od dana 06. aprila 2011. godine (zavedene u registru tog suda istog dana), uloženi pisani žalbi okrivljenih i njihovih branilaca, odgovarajuće evidencije i usmenih podnesaka strana u toku saslušanja održanog dana 08. novembra 2011. godine, zajedno sa analizom važećeg zakona, Vrhovni sud Kosova, nakon većanja dana 08. novembra 2011. godine, donosi sledeću :

PRESUDU

Žalbe okrivljenih P.P., A.P. i V.D. i žalba Specijalnog tužioca na presudu Okružnog suda u Peći P. br. 445/2009, od dana 6. aprila 2011. godine, su odbijene kao neosnovane.

Presuda je po službenoj dužnosti modifikovana u vezi pravne kvalifikacije i kazne u vezi sa tačkom 4 optužnice na sledeći način:

Okrivljeni P.P. i A.P. su izvršili krivično delo Omogućavanje prostitucije iz člana 201. st. 1 i 2 u vezi sa članom 23. PKZK.

P.P. je osuđen za krivično delo pod tačkom 4 na jednu (1) godinu i šest (6) meseci zatvora, što je rezultiralo u jedinstvenu kaznu od pet (5) godina zatvora.

A.P. je osuđen za krivično delo pod tačkom 4 na jednu (1) godinu i šest (6) meseci zatvora, što je rezultiralo u jedinstvenu kaznu od četiri (4) godine zatvora i kažnjen novčanom kaznom od 12.000 evra.

Što se tiče preostalih delova, presuda prvostepenog suda je potvrđena.

OBRAZLOŽENJE

Istorija postupka

1. Optužnicom PP. br. 37/2007, od 17. decembra 2007. godine a podignutom 02. januara 2008. godine prvobitno je optuženo šest (6) okrivljenih a to su P.P., A.P., V.D., E.P., T.C. i U.K. za različita krivična dela, delimično počinjena u zajedničkom izvršenju sa jednim ili drugim dotičnim sa-okrivljenim. Optužbe su posebno bile zbog Trgovine ljudima u skladu sa članom 139. stav 1. i 3. Krivičnog zakona Kosova (u daljem tekstu KZK), Omogućavanja prostitucije u skladu sa članom 201. stav 1, 2. i 3. KZK i Pranja novca u skladu sa članom 11.2 Uredbe UNMIK-a br. 2004/02 izmenjene i dopunjene Uredbom UNMIK-a br. 2006/53, svaki od njih u vezi sa članom 23. KZK.

2. Dana 04. februara 2008. godine optužbe protiv jedne od okrivljenih, T.C., za Trgovinu ljudima u skladu sa članom 139. stav 1. i 3. KZK i Pranje novca u skladu sa članom 11.2 Uredbe UNMIK-a br. 2004/02 izmenjena i dopunjena Uredbom UNMIK-a br. 2006/53, svaki od njih u vezi sa članom 23. KZK su izdvojene iz dotičnog postupka, jer je okrivljena pobjegla od sudske nadležnosti na Kosovu pre početka prvog suđenja.

3. Potvrдно saslušanje je održano i Optužnica je potvrđena dana 20. Februara 2008. godine.

4. U prvom krugu, serija sednica glavnog pretresa je počela pred Okružnim sudom u Peći i Presuda (P. br 56/2008.) je objavljena 27. maja 2008. godine kojom su okrivljeni P.P., A.P., V.D. i E.P. proglašeni krivima za krivična dela za koja su bili optuženi, dok je okrivljeni U.K., koji je takođe bio optužen za krivično delo Omogućavanje prostitucije u skladu sa članom 201. stav 1, 2. i 3. u vezi sa članom 23. KZK, oslobođen optužbe zbog nedostatka dokaza (član 390. stav 3 ZKPK).

5. P.P. Okružni sud je odredio kaznu od pet (5) godina zatvora i novčanu kaznu od dve hiljade (2.000) €, A.P. kaznu od šest (6) godina zatvora i novčanu kaznu od 86.874 €, V.D. je bila kažnjena sa pet (5) godina zatvora i novčanom kaznom od 86.874 € i E.P. je dobila kaznu od četiri (4) godine zatvora i novčanu kaznu od 86.874 €.

6. Dok nijedna žalba nije uložena na Presudu (P. br 56/2008.) u vezi okrivljenog U.K., žalbu na presudu je blagovremeno uložila odbrana u vezi svih ostalih okrivljenih.

7. Dana 22. oktobra i 11. novembra 2009. godine, Vrhovni sud Kosova je održao sednice i kao rezultat toga Rešenjem (Ap. broj 32/2009) delimično potvrdio žalbe, poništio osporenu presudu Okružnog suda u Peći od 27. maja 2008. godine (P. br 56/2008.) vratio predmet na prvi stepen na ponovno suđenje.

8. Nova serija od ukupno devet (9) sednica glavnog pretresa je počela pred prvostepenim sudom od 24. novembra 2010. godine 12. 20. i 24. januara, 21. i 22. februara, 04. i 06. aprila 2011. godine, kada je kasnije dotična osporena presuda najavljena.

9. U toku glavnog pretresa prvostepeni sud je ispitao četiri okrivljena P.P., A.P., V.D. i E.P. dana 22. februara 2011. godine i između ostalog suprotstavio im se sa njihovim ranijim izjavama koje su dali pred policijom dana 17. maja i 27. jula 2007. godine (P.P. i A.P.), 03. maja i 11. septembra 2007. godine (V.D.) i pred Specijalnim tužiocem dana 25. oktobra 2007. godine (E.P.). Štaviše, prvostepeni sud je razmotrio u ovom kontekstu njihove izjave date za vreme prvog glavnog pretresa pred sudom dana 22. maja 2008. godine (P.P.) i 23. maja 2008. godine (A.P., V.D. i E.P.),.

Prvostepeni sud je ispitao sledeće svedoke: B.V., F.S. (12. januar 2011. godine); N.O., E.A. (02. februar 2011. godine); P.L., M.D. i A.P. (21. februar 2011. godine).

Nadalje, veliki broj izjava svedoka je bio pročitana za zapisnik na sledeći način:

Izjave O.C. od 23. januara, 08. aprila, 17. aprila i 10. maja 2007. godine; izjave L.C. od 08. aprila i 17. aprila 2007. godine, izjave N.D. od 23. novembra 2007. godine i 20. maja 2008. godine, izjava A.B. od 23. novembra 2007. godine, izjave L.M. od 23. novembra i 16. jula 2007. godine, izjava A.C. od 15. septembra 2007. godine, izjave E.H. od 16. jula, 09. aprila 2007. godine i 20. maja 2008. godine, izjave O.Cr. od 03. maja i 16. jula 2007. godine, izjava T.C. od 03. maja 2007. godine, izjave M.P. od 16. jula i 08. aprila 2007. godine, izjava G.S. od 19. aprila 2007. i izjava A.B. od 16. januara 2007. godine.

Brojni izveštaji i ostala dokumenta su bila pročitana za zapisnik a to su: brzi policijski izveštaj sa brojem slučaja 2007-DI-056, od 16. januara 2007. godine; Izveštaj policajca o slučaju br. 2007-DI-056, od 17. januara 2007. godine, a pripremljen od strane policajca Salija Shoshija (# 6257); Izveštaj istrage o sprovođenju prikrivenih mera praćenja noćnog kluba "W.P.", od 06. februara 2007. godine, koji su izradila dva policajca, kod # 0001 i # 0002; krivična prijava policije protiv P.P. i A.P.-, broj predmeta 2007-DI-056, od 10. aprila 2007. godine pripremljen od strane policajca Salija Shoshija (# 6257); policijski izveštaj o sprovođenju skrivenih mera, od 08. aprila 2007. godine, pripremljen od strane policajaca Envera Ademija (# 2027) i Nazima Osmanija (# 2201), fotokopije novca koji je korišćen za fiktivnu kupovinu, dve novčanice od 100 € i četiri novčanice od 50 €, koje su priložene uz krivičnu prijavu; fotografije noćnog kluba "W.P." iznutra i spolja, koje su priložene uz krivičnu prijavu, zapisnik sa sastanka školskog odbora koji izražava nezadovoljstvo roditelja, nastavnika i školskog odbora o otvaranju javne kuće u blizini osnovne škole, koji je prilogu krivične prijave;

tri CD-a (pod nazivom "vreme hapšenja", "razgovor sa vlasnikom" i "sporazum sa vlasnikom kluba") koji sadrže razgovore između policijskih službenika koji su izvršavali skrivene mere i P.P. i A.P. i; prepis pomenutih CD-a; ugovor o radu sklopljen između P.P. kao vlasnika noćnog kluba "W.P." u Đakovici i E.P., od 08. septembra 2006. godine; ugovor o radu između A.P. kao vlasnika noćnog kluba "XXX" u Đakovici od 06. februara 2006. godine; izvod iz registarskih knjiga Hotela Metropol-City, dokumenta iz Odeljenja za registraciju, civilno stanje i civilna dokumentacija; policijski izveštaj sa aerodroma od 03. jula 2007. godine o kretanju E.P., T.C., T.F., V.D. i L.V.; stanje poreskog obveznika kompanije 'D.' u vlasništvu P.P.; izveštaj poreske administracije Kosova o poreskom stanju noćnih klubova "D." u vlasništvu P.P. i "AS" u vlasništvu A.P.; Potvrde o prijavljenom poslovanju noćnih klubova "D." u vlasništvu P.P. i "AS" u vlasništvu A.P.; formulari o izveštaju zaposlenih noćnog kluba "XXX" za N.M., N.S. i

L.O. kod poslodavca A.P.; izveštaj Kosovske katastarske agencije o nekretninama P.P.; izveštaj Pošte-Telekomunikacije Kosova od 19. jula 2007. godine o merenju i presretanju broja 044 XXX XXX od 01. januara do 17. juna 2007, uključujući sadržaj SMS poruka poslanih i izveštaj od 26. aprila 2007. godine o merenju i presretanje brojeva 044 XXX XXX i 044 XXX XXX od 01. januara do 10. aprila 2007. godine; bankovni izveštaji ProCredit banke i Raiffeisen banke, oba od 23. maja 2007. godine, o finansijskom otkrivanju računa P.P.; izveštaj KasaBanke o finansijskom otkrivanju računa A.P., izveštaj Finansijske Unije u Prištini od 27. septembra 2007. godine o finansijskom otkrivanju transakcija Western Uniona koje je vršila V.D. i fotokopije formulara za slanje novca, koje je potpisala V.D., kao i u vezi sa transakcijama koje su izvršili P.P. i A.P. uključujući listu transakcija; obaveštenje Poreske administracije od 27. januara 2011. godine i Izveštaj tužioca o transferu novca okrivljenih od 08. februara 2011. godine.

10. Na osnovu svojih nalaza, dana 06. aprila 2011. godine Okružni sud je najavio svoju presudu i proglasio okrivljene krivima za krivična dela koja su gore navedena u tačkama 1,2, i 4 Optužnice. Kao posledica toga, sud je okrivljenima odredio kazne kao što su takođe gorenavedene.

11. **Branilac** okrivljenog A.P., adv. XXX je blagovremeno uložio žalbu dana 07. Avgusta 2011. godine na Presudu i naveo tvrdnje kako su već istaknute ranije.

12. **Branilac** okrivljene V.D., adv. XXX je takođe blagovremeno uložio žalbu dana 10. avgusta 2011. godine na presudu i naveo tvrdnje kako su već istaknute ranije.

13. **Okrivljeni P.P. i A.P.** su obojica blagovremeno uložila žalbu na prvostepenu presudu, okrivljeni A.P. dana 03. avgusta 2011. godine a okrivljeni P.P. dana 06. avgusta 2011. godine, obojica sa identičnim tekstom i sadržajem, navodeći tvrdnje kako je istaknuto ranije.

14. **STRK** je 26. jula 2011. godine, takođe blagovremeno uložilo žalbu na prvostepenu presudu tvrdeći kako je istaknuto ranije.

15. **Kancelarija državnog tužioca Kosova (KDTK)** je mišljenjem od 19. septembra 2011. godine podržala žalbu STRK-a i predložila da se potvrdi ova druga, ali da se odbace žalbe odbrane kao neosnovane.

16. Dana 08. novembra 2011. godine Vrhovni sud Kosova je održao sednicu u skladu sa članom 410. ZKPK.

17. Okrivljene P.P. i A.P. su zastupali novi branioci, koji su bili ovlašćeni samo 15ak minuta pre održavanja zakazane sednice. Prema tome, obojica su izjavili da nisu imali nikakve šanse da se upoznaju sa predmetom. Osim toga, oba branioca su izjavila - svaki za svog klijenta - da su okrivljeni P.P. i A.P. u Prištini i da su spremni da prisustvuju sednici, ukoliko bi sud to zahtevao ali da branioci nemaju njihove brojeve telefona kako

bi ih pozvali. Branilac okrivljenog A.P., adv. S.M. je predložio da se sednica odloži kako bi pripremio svoju strategiju odbrane.

18. Osim toga utvrđeno je da niko od okrivljenih, od kojih je svako ovlastio branioca, kao i nijedan drugi branilac nije bio prisutan u sudnici. Iako su pozivi za okrivljene V.D. i E.P., koji su bili poslani u njihovo poslednje poznato mesto prebivališta na Kosovu, vraćeni kao neisporučivi, što dovodi do zaključka da obe okrivljene kršeći njihove obaveze određene osporenim prvostepenom presudom, nisu obavestile sud o promeni adrese, oba njihova branioca su uspešno pozvana dana 27. oktobra 2011. godine.

19. Nijedan predstavnik KDTK nije bio prisutan na sednici, iako je KDTK bila uredno pozvana.

Nijedna od oštećenih strana niti njihov zakonski zastupnik nije bio prisutan na sednici, iako je zakonski zastupnik oštećenih bio uredno pozvan.

20. Nakon što je predlog branioca okrivljenog A.P., adv. S.M., da se odloži sednica odbijen od strane suda, sednica je počela bez daljih problema.

21. Branilac adv. A.K. za okrivljenog P.P. je istakao da je član 34. i 64. KZK prekršen i da se stoga kazna mora ponovo razmatrati.

22. Branilac adv. S.M. za okrivljenog A.P. je takođe naglasio navodno kršenje članova 34. i 64. KZK osporenim prvostepenom presudom, štaviše, on tvrdi da prvostepeni sud nije pravilno ocenio navodno krivično delo Pranje novca, jer nikakva stručna analiza nije urađena i sud nije pravilno razmotrio stanje poreskog obveznika okrivljenog A.P., kao i činjenicu da je okrivljenog u svojim poslovnim podržavala njegova porodica, gde oba aspekta govore u korist okrivljenog.

NALAZI SUDA

A. Ovlašćenje Vrhovnog suda da održi sednicu:

23. U vezi sa činjenicom da nijedan od okrivljenih nije bio prisutan za vreme sednice osim dva branioca, koji su bili ovlašćeni vrlo kratko vreme pre sednice tako da nisu imali priliku da se bolje upoznaju sa predmetom, treba razmotriti pitanje, da li je Vrhovni sud ovlašćen da ipak održi zakazanu sednicu. Posebno se postavlja pitanje o pozadini predloga branioca S.M. da se odloži sednica, kako bi se on pripremio u ovom predmetu i pripremio strategiju odbrane.

24. Generalno, Vrhovni sud smatra da veće nije sprečeno da održi sednicu zbog odsustva svih okrivljenih, kao i predstavnika KDTK-a. Odlučujući u ovom pitanju je član 410. stav 1 i 4 ZKPK, koji predviđa da *"obaveštenje o sednici veća se dostavlja nadležnom javnom tužiocu kada se krivično delo goni po službenoj dužnosti, kao i optuženom i njegovom ili njenom braniocu"* (stav 1) i da *"ukoliko se lica koja su bila uredno pozvana na sednicu ne*

pojave, veće će ipak održati sednicu. Ako optuženi nije prijavio promenu adrese ili trenutno boravište, veće može da održati sednicu, iako optuženi nije o tome obavešten" (stav 4).

25. Utvrđeno je za vreme sednice da su okrivljeni P.P. i A.P. kao i svi prvobitno ovlašćeni advokati odbrane četvero okrivljenih, kako su bili poznati sudu na osnovu informacija iz spisa predmeta, su uredno i blagovremeno obavešteni o vremenu i mestu sednice 27. oktobra 2011. godine. Samo obaveštenja poslata okrivljenoj V.D. i E.P. su vraćena sa napomenom "neisporučivi", jer očigledno su se obe okrivljene kršeći njihove eksplicitne obaveze određene prvostepenom presudom, odselile, ali nisu prijavile promenu njihove adrese.

26. Što se tiče ovlašćenja dva nova branioca okrivljenog P.P., adv. A.K. i okrivljenog A.P., adv. S.M. u veoma kratkom roku pre sednice, Vrhovni sud Kosova nalazi da princip "pravičnog suđenja" kako je propisano u članu 6. stav 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama od 04. novembra 1950. godine (ECHR) i precizirano članom 6. stav 3. tačke (b) i (c) Evropske konvencije, nije prekršen činjenicom da je veće odbacilo predlog odbrane da odloži sednicu kako bi se dala mogućnost upoznavanja sa predmetom.

Pomenute odredbe ECHR-a podržavaju princip "jednakosti oružja" između tužilaštva i odbrane, zbog čega se okrivljenom daje pravična prilika da pripremi svoju odbranu. Ovom drugom se mora dati mogućnost da uradi sve što je potrebno u pripremi postupka, tako da je njemu/njoj omogućeno da iznese sve relevantne argumente sudu (*Meyer-Ladewig, Jens; Europaeische Menschenrechtskonvention – Handkommentar; 2. izdanje 2006; Član 6. margina 90*).

U konkretnom slučaju, uprkos činjenici da su oba okrivljena znala o krivičnom postupku koji se vodio protiv njih nakon što su uložili žalbu na prvostepenu presudu, P.P. kao i A.P. su uredno obavešteni o sednici Vrhovnog suda još 27. oktobra 2011. godine. Čak i da su planirali da promene svoje ranije braniocce, bilo je sasvim dovoljno vremena da na vreme ovlaste nove braniocce.

Vrhovni sud Kosova je potpuno svestan da, u principu, braniocu se takođe mora dati dovoljno vremena za pripremu predmeta. Vreme koje treba da se da braniocu za pripremu zavisi od kompleksnosti predmeta i treba da bude ocenjeno od slučaja do slučaja. (*tj. ECHR od 28. juna 1984. godine u slučaju Campell i Fell protiv Ujedinjenog Kraljevstva i ECHR od 31. marta 2005, u slučaju Mattik protiv Nemačke, oba citirana prema Meyeru Ladewigu, Jens; Europaeische Menschenrechtskonvention - Handkommentar; 2. izdanje 2006; Član 6. margina 90a*).

Međutim, u konkretnom slučaju promena branilaca u veoma kratkom roku kao što je opisano ranije se smatra zloupotrebom zakonskih prava okrivljenih, proizvoljno se fokusirajući da odlože sudski postupak. Dakle, princip koji je naveden ranije nije prekršen u konkretnom slučaju, jer su oba okrivljena bila zastupljena od strane njihovih branilaca od samog početka predmeta.

B. Bitne povrede odredaba krivičnog postupka

I. POVREDA ČLANA 403. TAČKA 12 ZKPK KAKO JE NAGLAŠENO OD STRANE ODBRANE

27. Branioci okrivljenog A.P., adv. XXX, i okrivljene V.D. adv. XXX, su osporili prvostepenu presudu zbog bitnih povreda krivičnog postupka. Dispozitiv osporene presude je bio nerazumljiv i presudi nedostaju razlozi za odlučujuće činjenice. Konkretno, oni su osporili da su dati razlozi nejasni i značajno kontradiktorni, konfuzni i nisu u skladu sa dokazima i činjenicama utvrđenim na glavnom zasedanju. Stoga je prekršen član 403. tačka 12 ZKPK-a.

28. Vrhovni sud Kosova smatra da se u konkretnom slučaju ne može utvrditi povreda člana 403. tačka 12. ZKPK, što bi dovelo do poništenja osporene presude i ponovnog suđenja po predmetu. Iako su obe žalbe po ovom pitanju manje ili više nedokazane, može se ukratko objasniti da su uslovi za dispozitiv presude regulisani čl. 396. stav 3 i 4 u vezi sa članom 391. ZKPK.

Član 396. stav 3 i 4 ZKPK-a propisuje sledeće:

(3) Izreka presude sadrži lične podatke optuženog (Član 233. stav 1 ovog Zakona) i odluku kojom se optuženi proglašava krivim za delo za koje je optužen ili kojom se oslobađa optužbe za to delo ili kojom se optužba odbija

(4) Ako je optuženi proglašen krivim, izreka presude mora da obuhvati sve potrebne podatke navedene u Članu 391. ovog Zakona, a ako je oslobođen optužbe ili je optužba odbijena, izreka presude mora da obuhvati opis dela za koje je optužen i odluku o troškovima krivičnog postupka i imovinsko-pravnom zahtevu, ako je bio podnet.

Član 391. ZKPK-a na koji se odnosi član 396. stav 4 ZKPK propisuje u stavu 1, koji je relevantan u konkretnom slučaju, sledeće:

(1) U presudi kojom optuženog proglašava krivim, sud navodi:

1) Delo za koje je on/ona proglašen krivim, uz naznačivanje činjenica i okolnosti koje ukazuju na krivičnu prirodu izvršenog dela, kao i činjenica i okolnosti od kojih zavisi primena odgovarajućih odredbi krivičnog zakona;

2) Zakonski naziv krivičnog dela i odredbe krivičnog zakona koje su primenjene pri donošenju presude;

3) Kaznu izrečenu optuženom...

29. Vrhovni sud Kosova smatra da izreka osporene presude sadrži dve tačke za zabrinutost, a to su, u vezi sa tačkom 2 Optužnice činjenica da se izreka presude odnosi na "krivično delo u skladu sa članom 11.2 Uredbe UNMIK-a br 2004/02 ", a što se tiče

tačke 4 Optužnice činjenica da izreka presude proglašava okrivljene P.P. i A.P. krivima za izvršenje "krivičnog dela Omogućavanja prostitucije iz člana 201. stav 3. u vezi sa st. 1 i 2 i u vezi sa članom 23. PKZK", dok se nikakve odlučujuće činjenice u skladu sa članom 201. stav 3. KZK ne pominju. Nijedna od te dve tačke za zabrinutost ne dovodi do poništenja osporene presude.

1. Povezivanje sa "krivičnim delom prema članu 11.2 Uredbe UNMIK-a br. 2004/02":

30. Vrhovni sud nalazi da je krivično delo Pranje novca regulisano Odeljkom 10.2 Uredbe UNMIK-a br 2004/02, dok Odeljak 11. iste Uredbe govori o konfiskaciji.

Međutim, na kraju izreke osporene presude navedena je lista relevantnih odredaba koje su prekršene u konkretnom predmetu, gde se kaže da " *Prema tome, shodno odredbama čl. [...], odeljak 10.2 (g), (e) Uredbe UNMIK-a br 2004/02 izmenjena i dopunjena Uredbom UNMIK-a 2006/53 [...] sud izriče sledeće kazne:*" (str. 5. do 6. osporene presude u verziji na engleskom jeziku).

Prema tome, Vrhovni sud Kosova smatra povezivanje sa članom 11.2 odgovarajuće Uredbe UNMIK-a greškom u pisanju. Ovo poslednje se takođe lako može razumeti prilikom čitanja izreke presude kao celine.

2. Nedostatak odlučujućih činjenica u vezi sa članom 201. stav 3 KZK:

31. Utvrđeno je da se izrekom osporene presude okrivljeni P.P. i A.P. proglašavaju krivima za izvršenje krivičnog dela Omogućavanje prostitucije u skladu sa članom 201. stav 3. u vezi sa stavovima 1 i 2 KZK, ali ne ista sadrži odlučujuće činjenice u skladu sa stavom 3. navedene odredbe.

Član 201. stav 3. KZK predviđa sledeće:

Ko god silom, pretnjom sile, ili držanjem nekog drugog lica u situaciji lične ili ekonomske zavisnosti primora to lice da se bavi prostitucijom biće kažnjen zatvorom od jedne do osam godina.

Nasuprot tome, izreka u svom relevantnom delu glasi:

"P.P. i A.P. su proglašeni krivima, jer su od novembra 2006. godine do 07. aprila 2007. godine u prostorijama W.P., u selu XXX, Opština Đakovica, u zajedničkom izvršenju, kontinuirano svesno regrutovali i organizovali devojke, uključujući O.C. i L.C. radi prostitucije. Devojke su prodavane klijentima W.P. za seks. Prostorije W.P. su smeštene u radijusu od manje od 350 metara od osnovne škole XXX, u selu XXX.

Prema tome, oni su počinili krivično delo Omogućavanje prostitucije iz člana 201. st. 3. u vezi sa st. 1 i 2 i u vezi sa članom 23. PKZK. "(str. 5 osporene presude verzije na engleskom jeziku).

Ne pominje se nikakva sila, pretnja silom ili držanje žrtve u situaciji lične ili ekonomske zavisnosti kako bi bile prinuđene da se uključe u prostituciju.

Iako Vrhovni sud Kosova shvata da obrazloženje prvostepene presude sadrži brojne indicije u pogledu ograničenja slobode kretanja koja je sprovedena na O.C. i L.C. od strane okrivljenog P.P. kao i da su ga se plašile i da su obe bile ekonomski zavisne od okrivljenih koji su im navodno platili putne troškove iz Moldavije do Kosova i tražili od njih da vrate novac od svoje zarade, sve ovo se ne reflektuje u izreci presude. Ovaj propust se ne može nadoknaditi niti čitanjem obrazloženja.

Međutim, Vrhovni sud smatra da se izreka presude u tom pogledu može izmeniti tako što će se izbaciti povezivanje sa članom 201. stav 3. KZK-a, ali da nema potrebe za poništenjem presude.

32. Što se tiče preostalog dela, Vrhovni sud Kosova nalazi da izreka osporene presude ispunjava sve uslove koji su gore navedeni. Što se tiče ličnih podataka u skladu sa članom 396. stav 3 u vezi sa članom 233. stav 1. ZKPK, osporena presuda je veoma precizna o sva četiri okrivljena.

Jedina informacija koja nedostaje je broj LK svakog od okrivljenih, što u osnovi ima za cilj da se osigura identitet okrivljenih van svake sumnje. Pošto ovo pitanje nije bilo sporno u bilo kojoj fazi postupka, nedostatak brojeva LK ne može da dovede do poništenja osporene presude.

U prvostepenoj presudi se dalje jasno navodi krivica svakog od okrivljenih, P.P., A.P. i V.D. što čini nespornim pozivanje na dela za koja su proglašeni krivima prema Optužnici, kako se zahteva prema članu 396. stav 3. ZKPK. (čak i u vezi okrivljene E.P., koja je oslobođena optužbi, izreka osporene presude - takođe u skladu sa članom 396. stav 3. ZKPK - jasno kaže da se oslobađa i kojih je optužbi ona oslobođena).

Nadalje, izreka je u potpunosti u skladu sa članom 396. stav 4 u vezi sa članom 391. ZKPK, s obzirom na to da su, u vezi okrivljenih P.P., A.P. i V.D. koji su proglašeni krivima i osuđeni, dela za koja su proglašeni krivima kao i činjenice i okolnosti koje ukazuju na kriminalnu prirodu učinjenog dela i odlučujuće činjenice i okolnosti od kojih zavisi primena odgovarajuće odredbe krivičnog zakona, pravilno razrađene u spornoj izreci presude. Takođe, pravilno je napravljena veza sa pravnim nazivom odgovarajućeg krivičnog dela i odredbama primenjenog krivičnog zakona.

II. POVREDA ČLANA 403, TAČKE 12 ZKPK KAKO JE NAGLASILO TUŽILAŠTO

33. STRK je osporilo prvostepenu presudu, jer u oslobađajućem delu presude, tačka 1 izreke presude, sud nije naveo razloge u vezi sa odlučujućim činjenicama. Štaviše, bilo je "značajnog kontrasta između onoga što je navedeno u obrazloženju presude i sadržaja zapisnika u vezi sa izjavom koja je data u toku postupka". Prema tome, član 403. tačka 12 ZKPK je prekršen .

34. Vrhovni sud Kosova smatra da su navodi tužilaštva u vezi sa ovim bez suštine i da su neosnovani.

35. Što se tiče tačke 1 izreke osporene presude o Teškoj trgovini ljudima u zajedničkom izvršenju prema članu 139. stav 1 i članu 23. KZK, napravljena je veza sa str. 3 osporene presude (*njena verzija na engleskom jeziku*).

Tu se kaže:

"Po tački 1

P.P.

je

KRIV

Zbog toga što:

U januaru 2007. godine P.P. je regrutovao oštećenu stranu L.C. plativši joj putne troškove za putovanje iz Moldavije na Kosovo. Ona je bila prevarena od strane P.P. u verovanju da dolazi na Kosovo da radi kao konobarica. Po dolasku je bila prisiljena od strane P.P. da pruža seksualne usluge klijentima "W.P.". L.C. je bila ekonomski ugrožena i zavisna od P.P.. On joj je platio putne troškove a ona je bila dužna da isplati te troškove od svoje zarade. Ta zarada je uključivala novac koji je zarađivala od pružanja seksualnih usluga klijentima W.P.a. P.P. je bio u poziciji moći vis-a-vis nad L.C. i on je zloupotrebio tu moć da bi je iskoristio pružanjem seksualnih usluga klijentima W.P..

Dakle, on je počinio krivično delo Trgovine ljudima iz člana 139. stav 1. Krivičnog zakona Kosova

A.P., V.D. i E.P.

Su

OSLOBOĐENI

Jer nije dokazano da su počinili krivično delo po tački 1 optužnice "(str. 3 osporene Presude na engleskom jeziku).

36. Vrhovni sud Kosova smatra da se osporena Presuda jasno poziva na tačku 1 Optužnice, koja kaže sledeće:

"Optuženi P.P. i A.P., u zajedničkom izvršenju sa V.D., E.P. i T.C., tokom godina 2006-2007, su organizovali grupu ljudi za izvršenje krivičnog dela angažovanje u trgovini ljudima, naime: oni su regrutovali, transportovali, smeštali i dobivali žene iz Moldavije, putem prinude, uključujući i prevaru, obmanu i pretnju, kako bi seksualno iskorišćavali pomenute žene kao seksualne radnice u klubu "XXX" i "W.P." u Đakovici, gde su okrivljene V.D., E.P. i T.C. podržavali regrutovanje novih žrtava iz Moldavije na Kosovo, slanjem radnih ugovora žrtvama i novca za njihove avionske karte do Kosova".

Nakon što je navedeno u osporenoj izreci presude da je okrivljeni P.P. proglašen krivim za krivično delo po tački 1 Optužnice, Prvostepeni sud se van svake sumnje i bez stvaranja bilo kakvog nesporazuma u tom pogledu izjasnio o oslobađajućoj presudi ostalih okrivljenih (osim T.C., koja je pobjegla od pravosuđa na Kosovu i zbog toga je njen slučaj posebno obrađen) od odgovarajuće tačke 1 Optužnice. Nakon što je prvostepeni sud napravio jasnu vezu sa odlučujućim činjenicama iz tačke 1 Optužnice u vezi sa doprinosom P.P., Vrhovni sud ne vidi potrebu da prvostepeni sud opet ponovi činjenično stanje samo iz čisto formalnih razloga, čak ni nakon pola stranice.

37. U vezi sa navodima STRK-a da je došlo do "značajnog kontrasta između onoga što je navedeno u obrazloženju presude i sadržaja zapisnika u vezi sa izjavom koja je data tokom postupka", pominje se str 45 do 55 osporene presude (u verziji na engleskom jeziku). Podrazumeva se da su pomenuti "drugi, treći i četvrti okrivljeni" A.P., V.D. i E.H. (P.), jer prema navodima iz optužnice oni su navedeni ovim redosledom kao broj 2, 3. i 4. od prvobitno šest (6) okrivljenih.

38. Što se tiče okrivljenog A.P. prvostepeni sud je utvrdio da je "N.D. [...] negirala da je bila prisiljena od strane drugookrivljenog da ima seksualne odnose sa klijentima. O.C. je [...] izjavila da nije bila prisiljena od strane drugookrivljenog da pruža seksualne usluge klijentima XXX". Pored toga, sud je ustanovio "Da su dana 1. novembra 2006. godine devojke koje su ranije bile zaposlene kod drugog okrivljenog u XXX-u prešle u W.P.. [...] Nikakvi materijalni dokazi nisu stavljeni pred sud da je drugookrivljeni počinio delo iz člana 139. PKZK" (str. 53 do 54 verzija na engleskom jeziku osporene Presude).

39. Što se tiče okrivljene V.D. prvostepeni sud je utvrdio da je "N.D. izjavila da je nju ubedila T.C. da radi kao konobarica na Kosovu. Treća okrivljena i T.C. su sestre. [...] Nije bilo dokaza da je Treća okrivljena preko T.C. regrutovala gđu D. ". Štaviše sud je utvrdio da je "O.C. rekla da je L.M. ubedila da dođe na Kosovo. Očigledno je da je bilo nekih veza između Treće okrivljene i L.M., jer su urađeni gotovinski transferi u ukupnom iznosu od 400 evra od strane Treće okrivljene L.M. u aprilu 2007. godine. Ti transferi su urađeni nakon što je O.C. stigla na Kosovo. Da li je ovo plaćanje L.M. za regrutovanje O.C.? Nikakav dokaza nije stavljen pred sud da je Treća okrivljena preko L.M. regrutovala gđu. C. L.C. je izjavila da je T.C. ubedila da radi kao konobarica na Kosovu. Predmet tužilaštva je bio da je 1. i 2. februara 2007. godine Treća okrivljena uradila dva transfera u ukupnom iznosu od 1.200 evra što je bila suma kojom je trebalo da plati

njihove putne troškove. Međutim, sud smatra da je L.C. stigla na Kosovo u januaru 2007. godine - pre dotičnog transfera. [...] šest meseci pre dolaska L.C.L.C. na Kosovo Treće okrivljena je uradila dva transfera preko Western Uniona T.C. u ukupnoj sumi od 3.500 evra. Zaista, C. je svedočila da joj je prvi okrivljeni platio putne troškove. Prvi okrivljeni je negirao da je zatražio od Treće okrivljene da prebaci novac u njegovo ime. Nikakav dokaz nije stavljen pred sud da je Treća okrivljena preko T.C. regrutovala L.C." (str.54 do 55 verzije na engleskom jeziku osporene presude).

40. U vezi sa okrivljenom E.P. napravljena je veza sa str 55. osporene Presude na engleskom jeziku. Prvostepeni sud je utvrdio da su "O.C. i L.C. dale dokaz da su ih L.M. i T.C. ubedile da dođu na Kosovo. Nikakav dokaz nije stavljen pred sud da je Četvrta okrivljena uradila transfer novca bilo L.M. ili T.C.. Zaista, nikakav dokaz nije stavljen pred sud da je Četvrta okrivljena lično ili kao deo organizovane grupe bila angažovana u Trgovini ljudima bilo O.C. ili L.C.. [...] Nikakvi suštinski dokazi nisu stavljeni pred sud da je Četvrta okrivljena, samostalno ili u zajedničkom izvršenju, počinila delo iz člana 139. PKZK " (str. 55 verzije na engleskom jeziku osporene Presude).

Vrhovni sud je napravio dug elaborat o pitanju koje postavljeno od strane STRK-a u konkretnom pogledu da bi bilo jasno da je izreka osporene presude pravilno zasnovana na punopravnom i logičnom obrazloženju i da se u konkretnom slučaju ne može utvrditi kršenje člana 403. tačke 12 ZKPK.

41. U vezi naglašavanja STRK-a da postoji "značajni kontrast između onoga što je navedeno u obrazloženju presude i sadržaja zapisnika o izjavi koja je data tokom postupka", Vrhovni sud nalazi da ova tvrdnja nije potkrepljena i zato se ne može analizirati u datom kontekstu. Nikakvi nagoveštaji nisu dati u vezi sa vrstom dokaza i u vezi sa delom postupka na koji se ista odnosi.

C. Pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja

I. POGREŠNO I NEPOTPUNO UTVRĐIVANJE ČINJENIČNOG STANJA U KORIST OKRIVLJENIH KOJI SU PROGLAŠENI KRIVIMA

42. Branioci okrivljenog A.P., adv. XXX, i okrivljene V.D. adv. XXX, obojica su posebno osporili prvostepenu presudu, jer je Okružni sud pogrešno i nepotpuno izvršio utvrđivanje činjeničnog stanja. Što se tiče optužbi za Trgovinu ljudima i Pranje novca, prvostepeni sud nije pravilno ocenio da je nesporno da su A.P. i V.D. imali bliske intimne odnose i deo njihovog planiranja života je bila želja da investiraju u Moldaviji. Dakle, sav prebačen novac bi bio čist novac. Sud štaviše, nije pravilno razmotrio izjave nekoliko svedoka odbrane. Na kraju, u vezi sa optužbom za Omogućavanje prostitucije prvostepeni sud nije pravilno ocenio da je nesporno da su takođe E.H. (P.) i oslobođeni U.K. imali intimnu ljubavnu vezu. Dva svedoka tužilaštva, policajci Nazim Osmani i Enver Ademi, su dala nejasno izjave.

43. Vrhovni sud Kosova smatra da je prvostepeni sud temeljno ocenio sve raspoložive dokaze u konkretnom predmetu. Pominje se dugačak spisak dokaza kao što je navedeno na str 10 do 12 osporene Presude (*u verziji na engleskom jeziku*), i ponovljeno na str 8. i 9. u konkretnoj Presudi Vrhovnog suda .

Konkretno, prvostepeni sud je pažljivo analizirao sve izjave svedoka a posebnu pažnju je obratio na sve relevantne aspekte njihovih izjava vezane za konkretan predmet. Napravljena je veza sa str 13. do 32. osporene Presude (*na engleskom jeziku*). Nakon što su četiri okrivljena ispitana, što se vidi na str 32 do 44 osporene Presude (*na engleskom jeziku*), sud je ocenio dokaz na vrlo detaljan način i u vezi sa svakom od tačaka Optužnice, što je naznačeno na str 44 do 72 osporene Presude (*na engleskom jeziku*).

Iako presuda izričito ne razrađuje verodostojnost iskaza i pouzdanost svedoka, sve relevantne izjave svedoka su postavljene u odnosu jedne sa drugima i potkrepljuju jedne druge.

44. **Po tački 1 Optužnice**, koja se odnosi na Tešku trgovinu ljudima u zajedničkom izvršenju u skladu sa članom 139. stav 1. i člana 23. KZK a po kojoj je okrivljeni P.P. proglašen krivim, razlozi presude su navedeni na str. 45 do 55 osporene Presude (*na engleskom jeziku*). Prvostepeni sud je ocenio posebno izjave okrivljene E.H. (P.), koja je i žrtva zajedno sa svedocima O.C., L.C. (koje su obe tokom dotičnog perioda bile zaposlene kod prvog okrivljenog P.P.), i takođe N.D. (koja je bila zaposlena kod drugo-okrivljenog A.P.), i postavio njihove izjave u vezi jedne sa drugima. Sud je utvrdio da su posebno oba svedoka, O.C. i L.C. izjavile da devojkama u baru "W.P." bilo dozvoljeno, ili "*... nisu se usuđivale da izađu napolje*", i ostanu na ulici samo uz dozvolu okrivljenog P.P., koji je "*... bio je šef*" (*str. 48 i 49 verzije na engleskom jeziku osporene Presude*). Sud je takođe zaključio da je posebno svedok L.C. izjavila da "*... kada bih znala da ću morati da radim i druge stvari osim da budem konobarica ne bih došla na Kosovo*" i da "*je to uvek bilo protiv naše volje*" (*str. 50 osporene Presude na engleskom jeziku*). Iako je svedok L.C. takođe izjavila da je "*...dobrovoljno pristala, jer je bilo u njenom interesu*" (*str. 51 osporene Presude na engleskom jeziku*), situacija u kojoj je O.C. takođe bila, prema njenoj izjavi, sud je utvrdio da "*pristanak žrtve na trgovinu ljudima sa namernom eksploatacijom je nerelevantan*" i da su se oba svedoka konačno složila jer su bila ekonomski ugrožena i inače bi bile poslate nazad u Moldaviju (*str. 49 osporene Presude na engleskom jeziku*). Oba svedoka su navela da je okrivljeni P.P. platio karte do Kosova i da su one trebale da mu vrate novac od svoje zarade.

45. **Po tački 4 Optužnice**, koja se odnosi na Omogućavanje prostitucije iz člana 201. stav 1., 2. i 3. u vezi sa članom 23. KZK, a za šta su okrivljeni A.P. i P.P. proglašeni krivima, razlozi presude su navedeni na str. 55 do 64 osporene Presude (*na engleskom jeziku*). U tom kontekstu potkrepljivanje dokaza kako je na primer ocenio prvostepeni sud, postaje jasno analizirajući izjave okrivljene E.H. (P.), koja je izjavila da je dobijala doplatu od 50 € za seksualne usluge a da je P.P. kao vlasnik bara dobijao još 50 € (*str. 56 do 57 verzije na engleskom jeziku*), dok je policajac Enver Ademi izjavio "*vlasnik nas je obavestio da se za jednu konobaricu plaća 100€*" (*str 63 verzije na engleskom jeziku*). Ovo je dalje potkrepljeno fotokopijama novca koji je korišćen za fiktivnu kupovinu i dve

novčanice od 100 € i četiri novčanice od 50 € priložene uz krivičnu prijavu, koja je bila pročitana za zapisnik na osnovu tačke 6 navedenih dokaza (*str. 11 verzije na engleskom jeziku osporene Presude*).

46. **Po tački 2 Optužnice**, koja se odnosi na Pranje novca u skladu sa članom 10.2 Uredbe UNMIK-a br. 2004/02 izmenjena i dopunjena Uredbom UNMIK-a br 2006/53 u vezi sa članom 23. KZK, a po kojoj su okrivljeni A.P. i V.D. proglašeni krivima, razlozi presude su dati na str. 65 kroz 72 osporene *Presude (na engleskom jeziku)*. Prvostepeni sud je detaljno ocenio poreske izveštaje drugo-okrivljenog A.P. za godine 2005. i 2006, vrednost bara "XXX" u vreme prometa istog u periodu 3/2006, koji je bio određen na 1.132 €, transfer novca i povlačenja u vezi sa bankovnim računom okrivljenog A.P. iz KasaBanke i preko Western Uniona. Primaoci transakcija novca u Moldaviji, među kojima su i T.C. i A.C., su takođe dobro identifikovani. Analiza, koja može da se vidi na str 67 do 71 osporene *Presude (na engleskom jeziku)* je napravljena na osnovu izveštaja banke koji je pročitana za zapisnik prema spisku dokaza, kako navedeno na str 12 do 13 osporene *Presude (na engleskom jeziku)*, gde je ovo poslednje potvrđeno putem SMS-protokola i ocenjeno prema pozadini izjava okrivljenih kao što su date pred sudom.

II. POGREŠNO I NEPOTPUNO UTVRĐIVANJE ČINJENICA KAKO SMATRA TUŽILAŠTVO U VEZI OSLOBAĐAJUĆE PRESUDE

47. STRK je naglasilo da činjenično stanje u vezi sa nekoliko doprinosa krivičnim delima od strane A.P. i V.D. kao i u pogledu doprinosa E.P., koji su doveli do delimičnog i punog oslobađanja okrivljenih, bilo pogrešno i nepotpuno utvrđeno od strane suda. Posebno, sud nije pravilno ocenio izjave policajaca Envera Ademija i Nazmija Osmanija koje su zabeležene dana 02. maja 2007. godine, prema kojima su oba svedoka van svake razumne sumnje identifikovala P.P. i A.P. 07. aprila 2007. godine, u kontekstu događaja u hotelu W.P.. Štaviše, jedna od registrovanih novčanica od 50€ sa serijskim brojem X11477267624 je potom pronađena u novčaniku u stanu gde je V.D. živela. Najzad, sud nije pravilno razmotrio da su, prema izjavi posebno svedoka N.D., devojke na Kosovo dovodile E.P. i T.C. i da je takođe E.P. - kao i V.D. - prenela veću količinu novca sa Kosova u Moldaviju preko Western Union-a, pod brojem 131 od 05. juna 2007. godine, a pod brojem 196 od 27. septembra 2007. godine.

48. Vrhovni sud Kosova smatra da su navodi STRK-a bez suštine pa su prema tome neosnovani.

Uprkos tome što je namera STRK-a nejasna kada osporava procenu izjava svedoka policajaca Envera Ademija i Nazima Osmaniju, jer su te izjave relevantne naročito u pogledu tačke 4 Optužnice za Omogućavanje prostitucije, po kojoj su okrivljeni kojima se to stavlja na teret proglašeni krivima, Vrhovni sud je utvrdio da je dokaz pravilno ocenjen. Upućuje se posebno na str. 25 do 31 osporene *Presude (na engleskom jeziku)*, gde su obe izjave detaljno analizirane.

Isto se odnosi na nalaz novčanice od 50 € sa serijskim brojem u novčaniku u stanu gde je živela V.D.. Uprkos tome što V.D. nikada nije bila optužena po tački 4 Optužnice, potrebno je da se ponovo utvrdi da predaja novca od strane policajaca A.P. nikada nije bila pod znakom pitanja, samo nalaz novčanika koji sadrži takvu novčanicu u prostoriji u kojoj je V.D. živela ne mora da dovede do zatvaranja lanca na štetu ove druge.

Po navodnoj umešanosti E.P. i V.D. u pitanjima Trgovine ljudima i Pranja novca kako je naglašeno od strane STRK-a u konkretnom kontekstu, upućuje se na ono što je već razrađeno ranije pod tačkom A na str. 13 do 14 konkretne Presude.

49. Generalno treba naglasiti kao što je već pomenuto iz mnogih drugih odluka do sada, kao što je između ostalih predmet protiv J.K. (Ap.-Kz. broj 84/2009) od 03. oktobra 2009. godine ili protiv B.H. i ostalih (Ap.-Kz. broj 264/2011) od 11. oktobra 2011. godine, da Vrhovni sud Kosova smatra da nije ni u nadležnosti žalbenog veća, niti je moguće, u stvari, da se zamene nalazi prvostepenog suda sopstvenim nalazima, a posebno ne bez ponovnog uzimanja svih dokaza. U predmetu *R., A. i D. (Vrhovni sud Kosova, AP-KZ 477/05 od dana 25. januara 2008. godine str. 20)*, Vrhovni sud Kosova je u ovom kontekstu istakao *‘žalbeni postupak u PZKPK počiva na principu da sudsko veće treba da sasluša, procenu i odmeri dokaze na suđenju [...]. Prema tome, Apelacioni sud treba da da sudu marginu popustljivosti u postizanju svojih činjeničnih nalaza. To ne bi trebalo da ometa nalaze suda da ih zameni svojim, osim ako dokazi na koje se oslanja sud nisu mogli biti prihvaćeni od strane bilo kog razumnog suda gde je njihova procena bila ‘potpuno pogrešna’.*

D. Bitno kršenje krivičnog zakona

50. Oba gorepomenuta branioca, kao i okrivljeni P.P. i A.P. su naglasili da osporena Presuda krši krivični zakon takođe, pošto je okrivljeni proglašen krivim, iako činjenično stanje nije bilo pravilno utvrđeno.

51. Pošto je ustanovljeno pre toga da nije utvrđena pogrešna ili nepotpuna ocena činjeničnog stanja u konkretnom slučaju, Vrhovni sud Kosova, nadalje smatra da se ovde ne može utvrditi ni povreda krivičnog zakona, kao čista posledica nepravilne procene činjenica .

E. Odluka o kazni

52. Oba branioca, kao i okrivljeni P.P. i A.P. su naglasili da je kazna koja im je određena bila nepravedna i da im se – ukoliko okrivljeni ne treba da budu oslobođeni svih optužbi – mora odrediti barem blaža kazna.

1. Reformatio in pejus:

53. Iako nije osporavana od strane okrivljenih i od strane gore pomenutih branilaca, treba naglasiti pre daljeg razrađivanja u konkretnom kontekstu da se nikakve povrede načela ograničenja *reformatio u pejus* osporenim Presudom ne mogu utvrditi. Vrhovni sud je razmotrio pitanje o pozadini činjenice da je Okružni sud u Peći (P. br 56/2008.), prvom Presudom od 27. maja 2008. godine u konkretnom predmetu osudio P.P., A.P., V.D. i E.P. krivima po tačkama optužnice za koje se terete i kaznio je P.P. zatvorom od pet (5) godina i novčanom kaznom od dve hiljade (2.000) €, A.P. sa šest (6) godina zatvora i novčanom kaznom od 86.874 €, V.D. zatvorom od pet (5) godina i novčanom kaznom od 86.874 € i E.P. sa četiri (4) godine zatvora i novčanom kaznom od 86.874 €.

Pošto su samo okrivljeni i njihovi branioci uložili žalbu na presudu prvog glavnog pretresa, ali ne i tužilaštvo, Vrhovni sud smatra da žalbe u korist okrivljenih ne mogu dovesti do teže kazna, čak i nakon što je Vrhovni sud Rešenjem AP . br 32/2009 od 10. novembra 2009. godine poništio prvu presudu Okružnog suda u Peći i vratio predmet prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Međutim, osporenim prvostepenim Presudom, oslobodivši okrivljenu E.P. optužbi protiv nje, okrivljeni P.P., A.P. i V.D. su proglašeni krivima kao što je i ranije istaknuto a P.P. je osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od pet (5) godina, ali bez određivanja bilo kakve novčane kazne protiv njega, A.P. na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od četiri (4) godine i novčanom kaznom od dvanaest hiljada (12.000) € i V.D. zatvorom od dve (2) godine i novčanom kaznom od šest hiljada (6.000) €.

54. Prema tome, Vrhovni sud nalazi da su sve kazne jasno ispod kazni koje su bile određene prvom Presudom Okružnog suda u Peći (P. br 56/2008.) od 27. maja 2008. godine tako da princip ograničenja *reformatio u pejus* ovde nije narušen.

2. Zakonitost i pravičnost odluka o kazni

55. Vrhovni sud smatra da odluka o kazni treba da bude delimično ponovo razmotrena i izmenjena u vezi sa okrivljenima P.P. i A.P., uzimajući u obzir da je deo izreke osporene Presude u kojem se proglašavaju krivima za izvršenje Omogućavanja prostitucije shodno članu 201. stav 3 KZK, uklonjen.

56. **U vezi oba okrivljena P.P. i A.P.**, prvostepeni sud je odredio za krivično delo pod tačkom 4 Optužnice, odnosno Omogućavanje prostitucije prema članu 201. Stav 1,2 i 3 u vezi člana 23. KZK, posebnu kaznu od dve (2) godine zatvora svakom od okrivljenih.

Vrhovni sud smatra da ova posebna kazna ne sme biti više potvrđena, nakon što je krivica oba okrivljena za izvršenje Omogućavanja prostitucije iz člana 201. stav 3. KZK morala da bude uklonjen iz izreke presude zbog nedostatka pomena odgovarajućih odlučujućih činjenica te odredbe. Dakle, odvojena kazna za izvršenje krivičnog dela Omogućavanje prostitucije u skladu sa članom 201. stav 1 i 2 KZK treba da bude smanjena na jednu (1) godinu i 6 (šest) meseci za svakog od dvojice okrivljenih.

57. **Što se tiče okrivljenog P.P.**, prvostepeni sud je odredio za krivično delo po tački 1 Optužnice, koja se odnosi na Tešku trgovinu ljudima u zajedničkom izvršenju u skladu sa članom 139. stav 1. i člana 23. KZK, odvojenu kaznu zatvora od četiri (4) godine.

Na osnovu dve odvojene kazne kao što je pomenuto ranije, nova ukupna kazna treba da bude određena protiv okrivljenog, u skladu sa članom 71. stav 1 i 2, tačka (2) ZKPK. Međutim, Vrhovni sud Kosova smatra da je jedinstvena kazna od pet (5) godina zatvora, kako je prvobitno odredio prvostepeni sud, i dalje odgovarajuća, s obzirom na intenzitet i značaj počinjenih krivičnih dela. Ovo je takođe obuhvaćeno zakonom, uzimajući u obzir okvir kazne koji otvara član 201. stav 1. (zatvorom do tri (3) godine) i stav 2. (zatvorom od šest (6) meseci do pet (5) godina) KZK i član 139. stav 1 (zatvorom od dve (2) do dvanaest (12) godina) KZK.

58. **Što se tiče optuženog A.P.** prvostepeni sud je odredio za krivično delo po tački 2 Optužnice, koja se odnosi na Pranje novca u skladu sa članom 10.2 Uredbe UNMIK-a br 2004/02 izmenjene i dopunjene Uredbom UNMIK-a br 2006/53 u vezi sa članom 23. KZK, odvojenu kaznu zatvora od tri (3) godine.

Na osnovu dve odvojene kazne kao što je pomenuto ranije, nova ukupna kazna treba da bude određena protiv okrivljenog,. Međutim, Vrhovni sud Kosova smatra da je jedinstvena kazna od četiri (4) godine zatvora u skladu sa članom 71. stav 1 i 2, tačka (2) ZKPK, i dalje odgovarajuća, s obzirom na intenzitet i značaj počinjenih krivičnih dela . Ovo je takođe obuhvaćeno zakonom, uzimajući u obzir okvir kazne koji otvara član 201. stav 1. (zatvorom do tri (3) godine) i stav 2. (zatvorom od šest (6) meseci do pet (5) godina) KZK i član 10.2 Uredbe UNMIK-a 2004/02 izmenjene i dopunjene Uredbom UNMIK-a 2006/53 (zatvorom do deset (10) godina i novčanom kaznom do tri puta od vrednosti imovine, koja je predmet krivičnog dela).

59. U preostalim delovima, odluka o kazni, kako je odredio prvostepeni sud se smatra zakonitom, kao i pravičnom. Napravljena je veza sa kaznama koje su određene kao što je istaknuto ranije. Prvostepeni sud je odlučio u skladu sa okvirom mogućih kazni koje su predviđene relevantnim zakonima.

60. **Što se tiče okrivljene V.D.**, prvostepeni sud je odredio za krivično delo po tački 2 Optužnice o Pranju novca u skladu sa članom 11.2 Uredbe UNMIK-a br 2004/02 izmenjene i dopunjene Uredbom UNMIK-a br 2006/53, u vezi sa članom 23. KZK, kaznu zatvora od dve (2) godine.

61. Takođe, dodatne novčane kazne koje su određene protiv A.P. i V.D. u kontekstu izvršenja krivičnog dela Pranja novca nisu u suprotnosti sa zakonom. Odeljak 10.2 Uredbe UNMIK-a 2004/02 izmenjene i dopunjene Uredbom UNMIK-a 2006/53 predviđa za krivično delo moguću kaznu od *".. zatvora u trajanju do deset godina i novčanom kaznom do tri puta od vrednosti imovine koja je predmet krivičnog dela "*. Vrhovni sud smatra da su kazne u pravnom okviru zakona.

62. Vrhovni sud Kosova u celini smatra da je prvostepeni sud pravilno i potpuno je uzeo u obzir sve okolnosti koje utiču na težinu kazne i pravično je ocenio te okolnosti. Dakle, ne mogu se videti nikakvi razlozi da se smanji kazna. Uzimajući takođe u obzir nivo društvene opasnosti od izvršenja krivičnih dela, kao i nivo odgovornosti okrivljenih, isti su dobro kažnjeni kaznama koje su im određene. .

Iz gore navedenih razloga Vrhovni sud je odlučio kao u izreci presude .

VRHOVNI SUD KOSOVA
AP.-KŽ. br. 338/2011
08. novembar 2011. godine
Priština

Predsedavajući sudija:

Zapisničar:

Gerrit-Marc Sprenger
EULEX sudija

Holger Engelmann
Pravni referent EULEX-a

Članovi veća:

Horst Proetel
EULEX sudija

Nesrin Lushta
Sudija Vrhovnog suda

Emine Mustafa
Sudija Vrhovnog suda

Salih Toplica
Sudija Vrhovnog suda